

валюталық құндылықтарды, сондай-ақ ұлттық валютаны, номиналы ұлттық валютамен көрсетілген бағалы қағаздарды және төлем құжаттарын Қазақстан Республикасына әкелу, жіберу және аудару, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан әкелу, жіберу және аудару;

4) валюталық құндылықтар:
шетел валютасы;

номиналы шетел валютасымен көрсетілген бағалы қағаздар және төлем құжаттары;
тазартылған құйма алтын;

ұлттық валюта, номиналы ұлттық валютамен көрсетілген бағалы қағаздар және төлем құжаттары, резиденттер мен резидент еместер арасында, сондай-ақ резидент еместер арасында олармен операциялар жасалған жағдайда;

5) валюталық шарт - келісім, құрылтай құжаттары, оларға өзгерістер мен толықтыруларды қоса алғанда, сондай-ақ солардың негізінде және (немесе) орындау мақсатында валюталық операциялар жүзеге асырылатын өзге де құжаттар;

6) шетел валютасы - шет мемлекеттердің валютасы, сондай-ақ халықаралық ақша немесе есеп айырысу бірліктері;

7) шетелдік банктер - Қазақстан Республикасынан тыс жерде құрылған және өздері тіркелген мемлекеттердің заңнамасы бойынша банк операцияларын жүзеге асыруға құқығы бар банктер мен өзге де қаржы институттары;

8) коммерциялық кредиттер - тауарларды (жұмысты, қызмет көрсетуді) жеткізушілер (сатушылар) мен алушылар (сатып алушылар) арасында тікелей жүзеге асырылатын экспорт бойынша төлем мерзімін кейінге қалдыру немесе импорт бойынша алдын ала ақы төлеу (аванстық төлем);

9) ұлттық валюта - Қазақстан Республикасының валютасы;

10) резидент еместер - барлық заңды тұлғалар, олардың өкілдіктері мен филиалдары, сондай-ақ осы баптың 15) тармақшасында көрсетілмеген жеке тұлғалар;

11) айырбастау пункттері - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің немесе қаржы нарығын және қаржылық ұйымдарды реттеу мен қадағалауды жүзеге асыратын уәкілетті органының лицензиясына сәйкес жүзеге асырылатын шетел валютасымен айырбастау операциялары жүргізілетін арнайы жабдықталған орындар;

12) мәміле паспорты - валюталық операциялар бойынша есепке алуды және есеп беруді қамтамасыз ету үшін қажетті сыртқы экономикалық мәміле туралы мәліметтер көрсетілетін белгіленген нысандағы құжат;

13) туынды қаржы құралдары - құны базалық активтің құнынан бөлек бағалануы мүмкін және мәмілелердің дербес объектісі бола алатын қаржы құралдары;

14) тікелей инвестициялар - заңды тұлғаның акцияларын (қатысушылардың салымдарын) төлеуге ақшаны, бағалы қағаздарды, заттарды, мүліктік құқықтарды, оған қоса зияткерлік шығармашылық қызметтің нәтижесіне құқықтарды және өзге де мүлікті салу, соның нәтижесінде осындай салымдарды жүзеге асыратын тұлғаға осы

заңды тұлғаның дауыс беретін акцияларының он және одан да көп пайызы (қатысушылар даусының жалпы санының он және одан да көп пайызы) тиесілі болады;

15) р е з и д е н т т е р :

Қазақстан Республикасының, оның ішінде шет елде уақытша жүрген немесе Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде осы мемлекеттің заңнамасына сәйкес берілген шет мемлекетте тұрақты тұру құқығына құжаты бар Қазақстан Республикасының азаматтарын қоспағанда, мемлекеттік қызметте жүрген азаматтары;

Қазақстан Республикасында тұрақты тұру құқығына құжаты бар шетелдік азаматтар және азаматтығы жоқ тұлғалар;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған, Қазақстан Республикасының аумағына орналасқан, сондай-ақ олардың филиалдары мен өкілдіктері Қазақстан Республикасына және одан тыс жерлерге орналасқан барлық заңды тұлғалар;

Қазақстан Республикасынан тыс жерлердегі Қазақстан Республикасының дипломатиялық, сауда және өзге де ресми өкілдіктері;

16) уәкілетті банктер - Қазақстан Республикасында құрылған, осы баптың 17) тармақшасында көрсетілген валюталық, оның ішінде клиенттердің тапсырмасы бойынша операцияларды жүзеге асыратын, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүргізуге құқығы бар банктер және ұйымдар;

17) уәкілетті ұйымдар - Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған, қызметінің ерекше түрі айырбастау операциялары болып табылатын заңды тұлғалар;

18) қ а р ж ы л ы қ з а е м д а р :

ақша нысанында берілетін заемдар (коммерциялық кредиттерді қоспағанда); резиденттердің шет елде халықаралық қаржы нарықтарына қаражат тарту мақсатында құратын еншілес ұйымдарының салымдары (депозиттері);

борышкердің міндеттемелерді орындауын қамтамасыз етуге берілетін ақша; үшінші тұлғалардың тауарларды (жұмысты, қызмет көрсетуді) сатып алуы және өзге де мәмілелерді қаржыландыруы, сондай-ақ олардың кредиторлар алдындағы борышкердің міндеттемелерін орындауы, соның нәтижесінде осындай қаржыландыруды ұсынған, не осындай орындауды жүзеге асырған тұлғада ақшаны және өзге де мүлікті сыйақымен бірге немесе сыйақысыз қайтару жөнінде міндеттеме т у ы н д а й д ы ;

19) экспорт (импорт) - резиденттің резидент емеске (резидент еместің резидентке) тауарларды сатуы (жұмысты орындауы, қызмет көрсетуі).

2-бап. Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де

нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзге ережелер белгіленген болса, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

3-бап. Осы Заңның қолданылу аясы

Осы Заң Қазақстан Республикасының аумағында қолданыста болады және Қазақстан Республикасының аумағында валюталық операцияларды жүзеге асыратын резидент еместерге және Қазақстан Республикасының барлық резиденттеріне қолданылады.

2-тарау. Валюталық реттеу

4-бап. Валюталық реттеудің мақсаттары мен міндеттері

1. Валюталық реттеудің мақсаты тұрақты экономикалық өсуге қол жеткізу және экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттің саясатына ықпал ету болып табылады.

2. Валюталық реттеудің міндеттері:

1) валюталық құндылықтардың Қазақстан Республикасындағы айналысының тәртібін белгілеу;

2) Қазақстан Республикасының әлемдік экономикаға одан әрі шоғырлануы үшін жағдайлар жасау;

3) валюталық операциялар мен капитал ағындары бойынша ақпараттық базаны қамтамасыз ету болып табылады.

5-бап. Валюталық реттеу органдары

1. Қазақстан Республикасында валюталық реттеудің негізгі органы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып табылады.

2. Қазақстан Республикасының Үкіметі және өзге мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде валюталық реттеуді жүзеге асырады.

3. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және Қазақстан Республикасының Үкіметі осы Заңға сәйкес өз құзыреті шегінде резиденттер мен резидент еместер үшін міндетті нормативтік құқықтық актілер шығарады.

Валюталық реттеу органдары әзірлеген валюталық реттеу мәселелері жөніндегі нормативтік құқықтық актілер Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен міндетті түрде келісілуге жатады.

4. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі валюталық реттеу органы ретінде:

1) осы Заңның 6-бабына сәйкес резиденттердің валюталық құндылықтарды

пайдалануға байланысты қызметін жүзеге асыруына қойылатын талаптарды;

2) резиденттер мен резидент еместердің валюталық операцияларды және валюталық реттеу режимін жүзеге асыру:

лицензиялау;

тіркеу;

хабарлау тәртібін;

3) Қазақстан Республикасының аумағында қызметті жүзеге асыратын резидент еместердің валюталық операцияларына мониторингті (валюталық мониторингті) жүзеге асыру тәртібін;

4) уәкілетті мемлекеттік органдармен келісім бойынша олардың құзыретіне сәйкес барлық резиденттер мен резидент еместердің орындауы үшін міндетті валюталық операциялар бойынша есепке алу және есеп беру нысандарын белгілейді.

Осы Заңда жүзеге асыру тәртібі белгіленбеген валюталық операциялар шектеусіз жүргізіледі.

6-бап. Валюталық құндылықтарды пайдалануға байланысты қызметті жүзеге асыруға қойылатын талаптар

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі валюталық құндылықтарды пайдалануға байланысты қызметтің мынадай түрлеріне лицензиялар береді:

1) қолма-қол шетел валютасына бөлшек сауданы жүзеге асыру және қызмет көрсету ;

2) уәкілетті ұйымдардың шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыруы .

Осы тармақтың 1) тармақшасында көрсетілген қызметті жүзеге асыруға лицензия өз қызметін бажсыз сауда дүкенінің кеден режимінде, сондай-ақ халықаралық тасымалдарды жасайтын теңіз, авиация, теміржол мен автомобиль көлігінде жүзеге асыратын тұлғаларға беріледі .

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі осы баптың 1-тармағында көрсетілген қызметке біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша сауда нүктелері мен айырбастау пункттерін тіркеу (ашу) тәртібін белгілейді. Уәкілетті ұйымдар үшін құрылтай құжаттарын келісу тәртібі, құрылтайшылардың құрамына, ұйымдастыру-құқықтық нысанына, жарғылық капиталдың мөлшеріне және қалыптасу тәртібіне қойылатын талаптар, бөлімшелер құру және басқа заңды тұлғаларға қатысу жөніндегі шектеулер қосымша белгіленеді .

3. Резиденттер лицензиялар алу үшін "Лицензиялау туралы" Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған құжаттардан басқа, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне осы Заңның 10-бабының 1), 3)-9) тармақшаларында көрсетілген құжаттарды тапсырады .

4. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген қызметті жүзеге асыруға лицензиялар резиденттің құжаттардың толық пакетін тапсырған күннен бастап отыз күнтізбелік күн ішінде беріледі.

5. Лицензия беруден бас тарту үшін негіздер:

- 1) осы Заңға сәйкес көзделген құжаттарды не өзге де ақпаратты бермеуі;
- 2) өтініш берушінің осы Заңға сәйкес белгіленген талаптарға сай болмауы;
- 3) Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделген өзге де негіздер болып табылады.

Өтініш берушіге лицензия беруден бас тартылған жағдайда бас тарту себептері көрсетіле отырып, дәлелді жауап беріледі.

6. Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде жүзеге асыруға лицензия алынған қызмет бойынша ақпарат берудің нысандары мен тәртібі белгіленеді.

7-бап. Валюталық операцияларды лицензиялау

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі осы Заңның 4-тарауында көрсетілген валюталық операцияларға лицензиялар береді.

2. Резидент - валюталық операцияға қатысушы банк шоты ашылғанға дейін немесе тараптардың бірі шарт бойынша міндеттемелерді орындауды бастағанға дейін не осы Заңның 20-бабының 5-тармағының екінші бөлігінде және 7-тармағында және 25-бабының 5-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген мерзім өткен күннен бастап отыз күн ішінде лицензия алуға өтініш жасауға міндетті.

3. Резиденттер лицензия алу үшін "Лицензиялау туралы" Қазақстан Республикасының Заңында айқындалған құжаттардан басқа, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне осы Заңның 10-бабының 1)-8 тармақшаларында көрсетілген құжаттарды тапсырады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі лицензия беру туралы шешім қабылдау үшін қажетті қосымша құжаттарды сұратуға құқылы.

4. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі нормативтік құқықтық актіде:

1) осы Заңның 22-бабының 3-тармағына сәйкес лицензиялануға жататын валюталық операциялардың көлемдеріне қатысты;

2) осы Заңның 22-бабының 2-тармағына сәйкес лицензиялауға жататын операцияларды резидент-клиенттің тапсырмасы бойынша мүддесіне және есебінен резидент еместің жүргізуі көзделетін, өзі тіркелген мемлекеттің заңнамасы бойынша бағалы қағаздар рыногындағы кәсіби қызметті жүзеге асыруға құқығы бар резиденттер мен резиденттер арасындағы мәмілелер шарттарына қатысты;

3) осы Заңның 25-бабына сәйкес лицензиялануға жататын операциялар бойынша уәкілетті банктердегі шоттар арқылы валюталық операцияларды жүзеге асыруға мүмкіндіктің жоқтығына негіздеме беру.

5. Лицензия беруден бас тарту үшін негіздер:

- 1) осы Заңға сәйкес көзделген құжаттарды не өзге де ақпаратты бермеуі;
- 2) жүргізілетін операцияның Қазақстан Республикасының заңнамасына сай келмеуі;

3) жүргізілетін валюталық операцияның және (немесе) өтініш берушінің осы Заңға сәйкес белгіленген талаптарға сай келмеуі;

4) осы Заңның 22, 25-баптарына сәйкес лицензиялануға жататын валюталық операцияларға қатысты - салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша берешектің, республикалық және жергілікті бюджеттердің, үкіметтік сыртқы заемдардың қаражаты есебінен берілген кредиттер бойынша мерзімі өткен берешектің және мемлекеттік кепілдіктерді орындауға байланысты туындаған талаптар бойынша берешектің болуы;

5) Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделген өзге де негіздер болып табылады.

Өтініш берушіге лицензия беруден бас тартылған жағдайда, бас тарту себептері көрсетіле отырып, дәлелді жауап беріледі.

6. Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде лицензиялануға жататын валюталық операциялардың ең аз сомасы, сондай-ақ берілген лицензияға сәйкес валюталық операциялар бойынша ақпараттар берудің нысандары мен тәртібі белгіленеді.

8-бап. Валюталық операцияларды тіркеу

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі осы Заңның 4-тарауында көрсетілген валюталық операцияларды тіркеуді жүзеге асырады.

2. Тіркеу режиміне валюталық шартты тіркеу және тіркелген валюталық шарт бойынша кейіннен мәліметтер беру кіреді.

3. Резидент - валюталық операцияға қатысушы тараптардың бірі валюталық шарт бойынша міндеттемелерін орындауды бастағанға дейін не осы Заңның 20-бабының 7-тармағында және 23-бабының 2-тармағында көрсетілген мерзім өткен күннен бастап отыз күн ішінде, ал осы Заңның 25-бабының 4-тармағында көзделген жағдайларда шот бойынша операциялар жүргізуді бастағанға дейін тіркелуге өтініш беруге міндетті.

4. Резиденттер валюталық операцияларды тіркеу үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне осы Заңның 10-бабының 1-тармағының 1)-4), 6), 7) тармақшаларында көрсетілген құжаттарды тапсырады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі ұсынылған құжаттардағы сілтемелерге қосымша құжаттарды сұратуға құқылы.

5. Резидент құжаттардың толық пакетін тапсырған күннен бастап он жұмыс күні ішінде тіркеу жүзеге асырылады.

Валюталық шартты тіркеген кезде өтініш берушіге белгіленген үлгідегі құжат - тіркеу куәлігі беріледі.

6. Тіркеуден бас тарту мынадай жағдайларда жүзеге асырылады:

1) осы Заңға сәйкес көзделген шынайы емес ақпарат беру не ақпарат бермеу;

2) жүргізілетін операцияның Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келмеуі.

7. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде тіркелуге жататын және тіркеу тәртібінен алып тастайтын мәміленің ең аз сомасы белгіленеді.

9-бап. Валюталық операциялар туралы хабарлау

1. Резиденттердің - валюталық операцияларға қатысушылардың және (немесе) уәкілетті банктердің, сондай-ақ клиенттердің тапсырмасы бойынша валюталық операцияларды жүзеге асыратын бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушыларының Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне валюталық шарт бойынша белгіленген нысанда ақпарат беруі және бұдан кейін жүргізілген операциялар мен валюталық шарттың өзгерістері туралы ақпарат беруі хабарлау тәртібіне кіреді.

Резиденттер - валюталық операцияларға қатысушылар валюталық шарт жасалғаннан кейін, бірақ тараптардың бірі валюталық шарт бойынша алғашқы операцияны жүргізген күннен бастап жеті күннен кешіктірмей, ал шетелдік банкте шот ашылған жағдайда, осы Заңның 25-бабының 2-тармағында белгіленген мерзімде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне хабарлайды.

Уәкілетті банктер және (немесе) бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушылары клиенттің операциясын жүргізген күннен бастап жеті күндік мерзімнен кешіктірмей Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне хабарлайды.

2. Хабарлау тәртібін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілейді және валюталық операцияға қатысушыдан валюталық шарт туралы ақпарат алған күннен бастап он күннен аспайтын мерзімде хабарлау туралы растау беруді көздейді.

3. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі валюталық операциялардың жасалу жағдайларын нақтылау мақсатында соның негізінде валюталық операциялар жүзеге асырылатын валюталық шартты талап етуге құқылы.

4. Уәкілетті банктер және (немесе) бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушылары хабарлау туралы растау болмаған жағдайда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне осы бапта көзделген тәртіппен хабарлай отырып, валюталық операцияларды шектеусіз жүргізеді.

10-бап. Лицензия және тіркеу куәлігін алу үшін талап етілетін құжаттар

Резиденттер валюталық құндылықтарды пайдалануға байланысты қызметті жүзеге асыру талаптарына сәйкес, сондай-ақ осы Заңда белгіленген валюталық реттеу режимдерінің талаптарына сәйкес Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне мынадай құжаттарды ұсынады:

1) өтініш;

2) тігілген және қол қойылып (жеке және заңды тұлғалар үшін), мөрмен куәландырылған (заңды тұлғалар үшін) валюталық шарттың көшірмесі;

3) заңды тұлғалардың (заңды тұлғалар үшін) мемлекеттік тіркелгені туралы куәліктің көшірмесі;

4) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі (валюталық операцияны жүзеге жеке тұлғалар үшін);

5) құрылтай құжаттарының көшірмесі (заңды тұлғалар үшін);

6) бірегей сәйкестендірілген код тағайындалғанын растайтын, Қазақстан Республикасы мемлекеттік статистикасының уәкілетті органы берген құжаттың көшірмесі (заңды тұлғалар үшін);

7) салық төлеушінің мемлекеттік тіркелгенін растайтын құжаттың көшірмесі;

8) өтініш берушінің талаптарға, оның ішінде осы Заңда және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген біліктілік талаптарға сәйкестігін растайтын құжаттардың көшірмелері;

9) резиденттің шетел валютасында шотының болуы туралы банктің анықтамасы;

10) тігілген және қол қойылып (жеке және заңды тұлғалар үшін), мөрмен куәландырылған (заңды тұлғалар үшін) валюталық шарт бойынша міндеттемелердің туындауын, орындалуын және тоқтатылуын растайтын құжаттардың көшірмесі.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі осы бапта көрсетілген құжаттардың түпнұсқаларын резиденттің шолуы үшін беруін талап етуге құқылы.

11-бап. Валюталық мониторинг

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі валюталық мониторингті Қазақстан Республикасының төлем балансының тұрақтылығын бағалау мақсатында жүзеге асырады.

Валюталық мониторингтің негізгі міндеттері:

1) валюталық мониторинг объектілері жүзеге асыратын валюталық операциялар бойынша ақпарат базасын құру;

2) Қазақстан Республикасы төлем балансының, сыртқы борышының және халықаралық инвестициялық позициясының статистикасын, талдау мен болжамды жетілдіру болып табылады.

2. Резидент емес заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының аумағында бір жылдан астам жұмыс істейтін филиалдары мен өкілдіктері валюталық мониторинг

объектілері болып табылады.

Валюталық мониторингке жататын қызметтің түрлерін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі айқындайды.

3. Валюталық мониторинг белгіленген есеп беру нысандарына сәйкес резиденттермен және резидент еместермен олардың іске асыратын жобалары бойынша валюталық мониторинг объектілерінен ақпарат жинау әдісімен жүзеге асырылады.

4. Валюталық мониторинг жүргізу үшін есеп беру мерзімдері мен нысандары Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.

12-бап. Шетел валютасын және ұлттық валютаны қайтару

1. Резиденттер мәміле шарттарында көзделген мерзімде уәкілетті банктердегі банктік шоттарына:

1) резиденттің тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) экспортына ақы төлеуге алған шетел валютасын және ұлттық валютаны;

2) резидент емес міндеттемелерін орындамаған және (немесе) толық орындамаған жағдайда, резиденттің тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) импорты бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруы үшін резидент еместің пайдасына аударған шетел валютасын және ұлттық валютаны есептеуді қамтамасыз етуге міндеті.

2. Резиденттің тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) импорты бойынша есеп айырысуды жүзеге асырған кезде уәкілетті банктердегі банктік шоттарына шетел және ұлттық валютаны есептеуі мынадай жағдайларда:

1) резидент еместен тартылған заемның шарттарына сәйкес резиденттің міндеттемелерін қамтамасыз етуге арналған шетелдік банктердегі резиденттің шоттарына валюта түсімін есептегенде;

2) резиденттің филиалдары мен өкілдіктерінің қызметін қамтамасыз етуге арналған шет елде ашылған шетелдік банктердегі шоттарына валюта түсімін есептегенде талап етілмейді.

3. Тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) экспорты, импорты бойынша есеп айырысуды жүзеге асырған кезде уәкілетті банктердегі шоттарға шетелдік және ұлттық валюталар түспеген жағдайда есептеу жөніндегі міндеттеме осы Заңға сәйкес:

1) біркелкі қарсы талапты есепке алу арқылы резидент еместің міндеттемелерін тоқтату;

2) олардың арасында бұрыннан бар бастапқы міндеттемені сол тұлғалар арасында мәнінің немесе тәсілінің өзгеше орындалуы көзделетін басқа міндеттемемен ауыстыру арқылы резидент еместің міндеттемелерін тоқтату;

3) резидент емеске талап қою құқығын басқа тұлғаға беру;

4) резидент еместің міндеттемелерді орындамау тәуекелін сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру оқиғасы басталған кезде сақтандыру өтемін алу жағдайларында

толық немесе ішінара орындалды деп есептеледі.

4. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі резиденттердің қайтару талаптарын орындауын қамтамасыз ету мақсатында резиденттердің экспорт және импорт жөніндегі мәміле паспорттарын ресімдеудің бірыңғай ережесі мен шарттарын және экспорт-импорт валюталық бақылауды жүзеге асыру тәртібін белгілейді.

Экспортердің (импортердің) келісім-шарт жасау күніне баламасы он мың АҚШ долларынан аспайтын сомаға жасалған келісім-шарттар бойынша мәміле паспорты ресімделмейді.

5. Резиденттің уәкілетті банктердегі және (немесе) шетелдік банктердегі өзінің шоттарына шетел валютасын және Қазақстан Республикасының валютасын есептеуін бақылау мақсатында, тауарлардың (жұмыс, қызмет көрсету) экспортын, импортын көздейтін келісім-шартта резидент еместердің міндеттемелерді орындау мерзімі міндетті түрде көзделуі тиіс.

Резиденттердің валюталық операцияларын жүргізетін уәкілетті банктер резиденттен шетел валютасын уәкілетті банктердегі шоттарға есептеу мерзімдерін нақтылауды және (немесе) дәл айқындауды талап етуге құқылы.

Міндеттемелердің орындалу мерзімдері өзгерген жағдайда, уәкілетті және (немесе) шетелдік банктердегі шоттарға шетел валютасын белгіленген мерзімде есептеуге ықпалын тигізетін өзге де жағдайлар туындағанда, резиденттер уәкілетті банктерге және (немесе) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне тиісті негіздемені және растау құжаттарын тапсыра отырып хабарлауға міндетті.

6. Осы баптың талаптарының орындалуын және валюталық қаражаттың қайтарылмау негіздемесін бақылауды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі салық, құқық қорғау органдарымен және кедендік органмен бірлесіп жүзеге асырады.

3-тарау. Валюталық операцияларды жүзеге асырудың негізгі қағидаттары

13-бап. Резиденттер арасындағы валюталық операциялар

Резиденттер арасындағы валюталық операцияларға тыйым салынады, оған мыналар кірмейді:

1) тараптардың бірі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және (немесе) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі болатын операциялар;

2) уәкілетті банктер және уәкілетті ұйымдар өздеріне берілген лицензияға сәйкес жүзеге асыруға құқылы банктік операцияларға және өзге де операцияларға жатқызылатын валюталық құндылықтармен операциялар;

3) валюталық операциялар жүргізу бойынша банктік қызмет көрсетуге ақы төлеу, сондай-ақ шетел валютасындағы банктік қызмет көрсету көзделетін шарттар бойынша

- тұрақсыздық айыппұлын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеу;
- 4) резиденттердің шетел валютасында шығарған бағалы қағаздарын және резидент еместердің шығарған бағалы қағаздарын сатып алуға, сатуға, сыйақы төлеуге және (немесе) өтеуге байланысты операциялар;
- 5) аударым аккредитивтерін ақы төлеу нысаны ретінде пайдаланған кезде экспортты (импортты) жүзеге асыруға байланысты комиссия шарттары бойынша ақша төлемдері мен аударымдары;
- 6) шетел валютасымен көрсетілген вексельдерді ақшалай міндеттемелерді орындау ретінде беру;
- 7) бөлшек сауданы жүзеге асыруға лицензиясы бар резиденттермен есеп айырысу және осы Заңда және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген талаптарға сәйкес алынған қолма-қол шетел валютасымен қызмет көрсету;
- 8) қызметкерлерді Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге іссапарларға жіберуге байланысты шығыстарды төлеу;
- 9) жеке тұлғалардың ақшасын өтеусіз аудару;
- 10) жеке тұлғалардың валюталық құндылықтарды жеке тұлғаларға, сондай-ақ жарғылық қызметі қайырымдылық қызметін жүзеге асыруға бағытталған заңды тұлғаларға өтеусіз беруі;
- 11) бюджетке төленетін міндетті төлемдерді жүзеге асыруға байланысты операциялар.

14-бап. Резиденттер және резидент еместер арасындағы валюталық операциялар

1. Резиденттер резидент еместермен валюталық заңнамаға сәйкес тараптардың келісімі бойынша шетелдік және (немесе) ұлттық валютадағы мәмілелер жасауға құқылы.
2. Резиденттер резидент еместермен операциялар бойынша шетел валютасымен көрсетілген вексельдер шығаруға құқылы.
3. Резидент еместер салымдар (депозиттер), бағалы қағаздар, осы Заңда көзделген тәртіппен жүзеге асырылған резиденттермен заем және өзге де валюталық операциялар бойынша алынған дивидендтерді, сыйақы мен өзге де кірістерді шектеусіз алуға және аударуға құқылы.
4. Егер осы Заңның 20-24-баптарында көрсетілген валюталық операцияларға қатысты валюталық реттеу режимдері белгіленбесе, резиденттер мен резидент еместер арасындағы валюталық операциялар хабарлау режимін белгілеуге құқылы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген тәртіппен шектеусіз жүзеге асырылады.
- Осы Заңда белгіленген валюталық реттеу режимдері тараптардың бірі Қазақстан

Республикасының Ұлттық Банкі және (немесе) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі болып табылатын резидент еместермен валюталық операцияларға қолданылмайды.

15-бап. Резидент еместер арасындағы валюталық операциялар

1. Қазақстан Республикасының аумағында резидент еместер арасындағы валюталық операциялар осы Заңның 16-бабының талаптарын ескере отырып шектеусіз жүзеге асырылады.

2. Қазақстан Республикасының аумағында резидент еместер арасындағы валюталық операцияларды жүргізуге шектеулер осы Заңның 33-бабында көзделген жағдайларда ғана енгізілуі мүмкін.

16-бап. Резиденттер мен резидент еместердің валюталық операциялар бойынша төлемдері мен аударымдары

1. Резиденттер мен резидент еместердің валюталық операциялар бойынша ақша төлемдері мен аударымдары уәкілетті банктердегі шоттары арқылы жүзеге асырылады, оған мыналар кірмейді:

1) Қазақстан Республикасының аумағындағы жеке тұлғалардың ұлттық валютамен ақша төлемдері мен аударымдары, сондай-ақ олардың пайдасына ақша төлемдері мен аударымдары;

2) осы баптың 3-тармағына сәйкес, жеке тұлғалардың уәкілетті банктерде шот ашпай жүзеге асыратын ақша аударымдары;

3) бөлшек сауданы жүзеге асыруға және қолма-қол шетел валютасымен қызмет көрсетуге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясы бар жеке тұлғалар мен заңды тұлғалар арасындағы төлемдер;

4) жеке тұлғалар мен уәкілетті банктердің немесе уәкілетті ұйымдардың олардың айырбастау пункттері арасындағы төлемдер;

5) резидент заңды тұлғалардың резидент емес қызметкерлерге, сондай-ақ резидент емес заңды тұлғалардың резидент және резидент емес қызметкерлерге шетел валютасымен жалақы төлеуі;

6) заңды тұлғалардың қызметкерлерді Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге іссапарларға жіберуге байланысты шығыстарды шетел валютасымен төлеуі;

7) әуежайларда, айлақтарда және халықаралық қатынастар үшін ашылған шекарадан өткізетін орындарда өз қызметін Қазақстан Республикасының кеден аумағында кедендік бақылаумен жүзеге асыратын жеке тұлғалар мен резидент емес заңды тұлғалар арасындағы төлемдер;

8) өз қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын резидент

заңды тұлғалар мен резидент еместер арасындағы Қазақстан Республикасының ақша төлемдері мен аударымдары туралы заңнамасында белгіленген сома шегінде ұлттық валютасымен төлемдері;

9) чек, вексель беру (тапсыру) арқылы жасалатын төлемдер;

10) осы Заңда белгіленген тәртіппен ашылған шетелдік банктердегі шоттар арқылы жүзеге асырылатын ақша төлемдері мен аударымдары.

Заңды тұлғалар - резиденттер мен резидент еместер алған қолма-қол шетел валютасы Қазақстан Республикасының аумағында валюталық операциялар жүргізген кезде олардың уәкілетті банктердегі шоттарына міндетті түрде есептеуге жатады.

2. Осы Заңмен лицензиялау, тіркеу, хабарлау және (немесе) мәміле паспортын ресімдеу талабына қатысты айқындалған Қазақстан Республикасының аумағындағы валюталық операциялар бойынша ақша төлемдері мен аударымдары уәкілетті банктерде ашылған шоттар арқылы ғана жүзеге асырылады.

3. Жеке тұлғалар - резиденттер мен резидент еместер белгіленген сома шегінде уәкілетті банктерде шот ашпай-ақ:

1) Қазақстан Республикасының аумағында, Қазақстан Республикасынан және Қазақстан Республикасына өтеусіз ақша аударымдарын (салықтық, лицензиялық, айыппұл төлемдерін, мұрагерлік соманың аударымдарын, алименттерді, гранттарды және басқаларды);

2) жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруына байланысты емес және осы Заңға сәйкес оған қатысты лицензиялау, тіркеу, хабарлау талабы айқындалмаған Қазақстан Республикасынан өзге де ақша аударымдарын жүзеге асыра алады.

4. Резиденттердің және резидент еместердің қолма-қол шетел валютасын пайдалану және шотқа есептеу тәртібі, сондай-ақ банк шотын ашпай ақша аударымдарының сомасы және жүзеге асыру тәртібі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде белгіленеді.

17-бап. Шетел валютасымен айырбастау операциялары

1. Уәкілетті банктер өздеріне берілген лицензияға сәйкес шетел валютасын Қазақстан Республикасында сол сияқты шет елде де еркін айырбастай алады, сатып алады және сата алады.

2. Қазақстан Республикасында резиденттер мен резидент еместер шетел валютасын тек қана уәкілетті банктер, олардың айырбастау пункттері, сондай-ақ уәкілетті ұйымдардың айырбастау пункттері арқылы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген тәртіппен сатып алады, сатады және айырбастайды.

18-бап. Номиналы және (немесе) құны ұлттық валютамен көрсетілген валюталық құндылықтарды, қолма-қол ұлттық валютаны, бағалы қағаздарды және төлем құжаттарын әкелу және әкету, жіберу

1. Жеке тұлғалар - резиденттер мен резидент еместер әкелілетін қолма-қол шетел валютасының қайдан алынғанын растайтын құжаттарды тапсырмай-ақ, баламасы он мың АҚШ долларынан аспайтын мөлшерде қолма-қол шетел валютасын Қазақстан Республикасынан әкетуге құқылы.

Жеке тұлғалар - резиденттер мен резидент еместердің, оның Қазақстан Республикасына әкелінгенін растайтын кеден мәлімдемесінде көрсетілген сома шегінде Қазақстан Республикасына бұрын әкелінген соманы қоспағанда, баламасы он мың АҚШ долларынан асатын мөлшерде қолма-қол шетел валютасын Қазақстан Республикасынан әкетуіне жол берілмейді.

2. Жеке тұлғалардың - резиденттер мен резидент еместердің баламасы үш мың АҚШ долларынан асатын мөлшерде қолма-қол шетел және ұлттық валютаны Қазақстан Республикасына әкелуі және әкетуі қолма-қол шетел және (немесе) ұлттық валютаның әкелілетін барлық сомасына кедендік декларация беру жолымен Қазақстан Республикасының кеден органына міндетті түрде мәлімдеуге жатады.

3. Номиналдық құны (номиналы) шетел және ұлттық валютамен көрсетілген төлем құжаттарын (вексельдерді, чектерді, оның ішінде жол чектерін) әкелу және Қазақстан Республикасынан әкету жазбаша мәлімдеуге жатпайды және шектеусіз жүзеге асырылады.

4. Валюталық құндылықтарды, қолма-қол шетел валютасын, номиналы және (немесе) құны ұлттық валютамен көрсетілген бағалы қағаздар мен төлем құжаттарын, сондай-ақ резиденттер шығарған номиналы жоқ бағалы қағаздарды әкелудің және әкетудің кедендік ресімдеу тәртібі Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

19-бап. Ақпарат және құжаттар беру жөніндегі міндеттеме

1. Қазақстан Республикасының аумағында қызметті жүзеге асыратын резиденттер, сондай-ақ резидент еместер валюталық реттеу мен бақылау органдарына және валюталық бақылау агенттеріне өздері жүргізетін валюталық операциялар бойынша есепті, ақпарат пен құжаттарды беруге міндетті.

2. Резиденттер және резидент еместер уәкілетті банктердің сұратуы бойынша олар арқылы жүргізілетін валюталық операциялар жөніндегі төлемдер мен аударымдардың мақсатын көрсетуге, сондай-ақ осы Заңның талаптарын орындау мақсатында төлемдер мен аударымдардың көрсетілген мақсаттарын растайтын құжаттарды беруге міндетті.

4-тарау. Капитал қозғалысының операциялары және шоттар ашу

20-бап. Экспорт (импорт) бойынша есеп айырысу

1. Резиденттер тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) экспортына ақы төлеу валютасын тауар (жұмыс, қызмет көрсету) экспорты күнінен бастап 180 күн ішінде немесе тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін жекелеген тауарлар экспорты күнінен бастап 365 күн ішінде алуға және уәкілетті банктердегі шоттарға есептелуге тиіс.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясы негізінде шетелдік банктерде шот ашуға резиденттердің тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) экспортына ақы төлеу ретінде алған валютаны олардың шетелдік банктеріндегі шоттарына есептеуге жол беріледі.

2. Резидент емеске коммерциялық кредит шарттарымен тауарлар (жұмыс, қызмет көрсету) импорты бойынша есеп айырысуды жүзеге асыру үшін резиденттің резидент еместің пайдасына аударған валютасы, резидент емес міндеттемелерін орындамаған жағдайда аудару күнінен бастап 180 күннен кешіктірмей алуға және уәкілетті банктердегі шоттарға есептелуге тиіс.

3. Егер осы бапта өзгеше белгіленбесе, 180 күннен астам мерзімге берілген коммерциялық кредиттер бойынша резиденттер мен резидент еместер арасындағы төлемдер тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

4. Резиденттердің резидент еместерге 180 күннен астам мерзімге берілген коммерциялық кредиттері бойынша резиденттер мен резидент еместер арасындағы төлемдер лицензиялау режимінде жүзеге асырылады.

5. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген тізбеге кіретін тауарлар экспорты кезінде, егер резидент коммерциялық кредитті резидент емеске 365 күннен аспайтын мерзімге берген жағдайда, төлем мерзімін кейінге қалдыру шарттарымен жасалған резиденттер мен резидент еместер арасындағы аударымдар лицензиялауға жатпайды.

365 күннен аспайтын мерзімге берілген коммерциялық кредиттер бойынша резидент еместің қаражатты қайтаруының немесе міндеттемелерді басқаша орындауының нақты мерзімі 365 күннен асып кеткен жағдайларда, резиденттер мен резидент еместер арасындағы аударымдар осы Заңда көзделген тәртіппен лицензиялауға жатады.

6. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясы уәкілетті банктердегі шоттарға шетел және ұлттық валютаны есептеуге немесе резидент негіздеген мерзімде міндеттемелерді өзгеше орындауға құқық береді.

7. 180 күннен астам мерзімге берген коммерциялық кредиттерге қатысты осы бапта белгіленген тәртіп 180 күннен аспайтын мерзімге берілген коммерциялық кредиттер бойынша резиденттің немесе резидент еместің қаражатты қайтаруының немесе

міндеттемелерді басқаша орындауының нақты мерзімі 180 күннен асып кеткен жағдайларда қолданылады.

8. Уәкілетті банктер импортты жүзеге асыруға байланысты резиденттер арасындағы комиссия шарттары бойынша резидент еместердің пайдасына аккредитив аударуды көздейтін резиденттердің пайдасына шетел валютасында аударым аккредитивтерін ашуға құқылы.

21-бап. Тікелей инвестициялар

Резидент еместердің Қазақстан Республикасына және резиденттердің шет елге тікелей инвестициялары тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

22-бап. Жарғылық капиталға қатысу, бағалы қағаздармен және туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар

1. Егер осы Заңда басқаша көзделмесе, резиденттер Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне бағалы қағаздарды, инвестициялық қорлардың пайларын сатып алуға, жарғылық капиталға қатысуды қамтамасыз ету мақсатында салымдар енгізуге байланысты валюталық операциялар туралы, сондай-ақ туынды қаржы құралдарына байланысты операциялар туралы хабарлауға міндетті.

2. Резиденттердің резидент еместердің бағалы қағаздарын, резидент еместердің инвестициялық қорларының пайларын сатып алуы, резидент еместердің жарғылық капиталына қатысуды қамтамасыз ету мақсатында резиденттердің салымдар енгізуі, сондай-ақ резиденттер мен резидент еместер арасындағы туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар лицензиялау режимінде жүзеге асырылады.

Осы тармақтың ережелері банктерге сақтандыру ұйымдарына, сондай-ақ зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдарға (олар зейнетақы активтерін инвестициялаған кезде) қолданылмайды.

3. Бағалы қағаздар рыногында кәсіби қызметті жүзеге асыратын ұйымдарға осы баптың 2-тармағында көрсетілген валюталық операцияларды жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі өз қаражаты есебінен, сол сияқты клиенттердің қаражаты есебінен осындай операцияларды жүзеге асыруға құқық беретін лицензиялар береді.

Осы тармақтың ережелері бағалы қағаздар рыногында кәсіби қызметті жүзеге асыратын банктерге қолданылмайды.

4. Жеке тұлғалар мен заңды тұлғалардың - резиденттердің өздері алған лицензиялар шегінде бағалы қағаздар рыногының қазақстандық кәсіби қатысушылары арқылы жүзеге асыратын, осы баптың 2-тармағында көрсетілген валюталық операциялары шектеусіз жүзеге асырылады.

5. Туынды қаржы құралдарының базалық активіне қатысты құқықтар мен

міндеттемелерді іске асыру нәтижесінде жүзеге асырылатын резиденттер мен резидент еместер арасындағы валюталық операциялар Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген хабарлау режимінде жүзеге асырылады.

Туынды қаржы құралдарының базалық активі болып табылатын тауарларға қатысты құқықтар мен міндеттемелерді іске асыру нәтижесінде жүзеге асырылатын резиденттер мен резидент еместер арасындағы валюталық операциялар осы Заңның 12 және 20-баптарында көзделген тәртіппен реттеледі.

6. Резидент еместердің резиденттердің бағалы қағаздарын, резиденттердің инвестициялық қорларының пайларын сатып алуы, резиденттердің жарғылық капиталына қатысуын қамтамасыз ету мақсатында резидент еместердің салымдар енгізуі, сондай-ақ резиденттердің бағалы қағаздарын халықаралық капитал нарықтарына бастапқы орналастыруы, оның ішінде резиденттердің бағалы қағаздарына депозитарлық қолхаттар шығаруы тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

7. Осы баптың ережелері тікелей инвестицияларға қолданылмайды.

23-бап. Қаржылық заемдар

1. Резиденттердің резидент еместерге және резидент еместердің резиденттерге 180 күннен астам мерзімге берілген қаржылық заемдары тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

2. Тіркеу режимі резиденттің немесе резидент еместің қаражатты қайтаруының немесе міндеттемелерді басқаша орындауының нақты мерзімі 180 күннен асып кеткен жағдайда 180 күннен аспайтын мерзімге берілген қаржылық заемдарға да қолданылады.

24-бап. Капитал қозғалысының өзге де операциялары

1. Капитал қозғалысының басқа операцияларына:

1) республиканың заңнамасында жылжымайтын мүлікке жатқызылған жылжымалы мүлікті қоспағанда, жылжымайтын мүлікке меншік құқығын иелену;

2) зияткерлік меншік объектілерінің ерекше құқықтарын иелену;

3) бірлескен қызметке қатысушының міндеттемелерді орындауы үшін ақшаны және өзге де мүлікті беруі;

2. Егер осы бапта өзгеше белгіленбесе, резиденттердің жылжымайтын мүлікке меншік құқығын иеленуге байланысты төлемдері, сондай-ақ олардың пайдасына резидент еместердің төлемдері хабарлау режимінде жүзеге асырылады.

3. Заңды тұлғалардың - резиденттердің жылжымайтын мүлікке меншік құқығын иеленуге байланысты төлемдері, сондай-ақ олардың пайдасына резидент еместердің төлемдері тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

4. Зияткерлік меншік объектілерінің ерекше құқықтарын иеленуге байланысты

резиденттердің резидент еместерге төлемдері, сондай-ақ резиденттердің пайдасына резидент еместердің төлемдері, сондай-ақ резиденттердің бірлескен қызметке қатысушының міндеттемелерін орындау үшін ақшаны және өзге де мүлікті беруі мен алуы тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

25-бап. Резиденттердің шоттары

1. Резиденттер уәкілетті банктерде шетел валютасында банк шоттарын шектеусіз ашады.

2. Егер осы бапта өзгеше көзделмесе, резиденттер шетелдік банкпен шарт жасаған күннен бастап не шет елден оралған күннен бастап (жеке тұлғалар үшін) отыз күнтізбелік күннен кешіктірмей, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген тәртіппен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне шетелдік банктерде шот ашқаны туралы хабарлауға міндетті.

Осы баптың талаптары банктердің шоттар ашуына қолданылмайды.

3. Заңды тұлғалардың - резиденттердің шетелдік банктерде шоттар ашуы лицензиялау режимінде жүзеге асырылады, оған:

1) банктердің шоттар ашуы;

2) қаржылық ұйымдардың - резиденттердің бағалы қағаздардың ұйымдасқан халықаралық рыноктарында бағалы қағаздармен мәмілелер жасау үшін шетелдік банктерде шоттар ашуы;

3) заңды тұлғалардың - резиденттердің осы заңды тұлғаның филиалдары мен өкілдіктерін қамтуға байланысты шығыстарды қаржыландыру мақсатына арналған, шетелдік банктерде шоттар ашуы;

4) заңды тұлғалардың - резиденттердің заңды тұлғаның жарғылық капиталын төлеуі ретінде талап етілетін, егер мұндай талап резиденттің қатысуы болжанатын шет мемлекеттің заңнамасында белгіленсе, шетелдік банктерде қаражатты есептеуге арналған шоттар ашуы;

5) заңды тұлғалардың - резиденттердің резидент еместерден заемдар тарту бойынша резиденттердің резидент еместер алдындағы міндеттемелерін қамтамасыз ету мақсатында шетелдік банктерде қаражатты есептеуге арналған шоттар ашуы кірмейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің лицензиясында шетелдік банкте қаражат қалдығының лимиті және шотты пайдалану шарттары белгіленуі мүмкін.

4. Заңды тұлғалардың - резиденттердің осы баптың 3-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген шоттарды ашуы тіркеу режимінде жүзеге асырылады.

Осындай шоттарды пайдалану шарттары Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.

5. Жеке тұлғалардың - резиденттердің шетелдік банктерде шоттар ашуы лицензиялау режимінде жүзеге асырылады, оған:

1) Экономикалық Үлгімақтастық және Даму Ұйымының (ЭЫДҰ) мүшесі болып табылатын мемлекеттерде орналасқан шетелдік банктерде шоттар ашуы;

2) жеке тұлғаның өзге мемлекеттің аумағына келген уақытта онда орналасқан шетелдік банктерде шоттар ашуы кірмейді. Жеке тұлғалар - резиденттер Қазақстан Республикасына оралғаннан кейін шетелдік банктегі шотын жабуға немесе лицензия алуға өтініш беруге міндетті.

26-бап. Резидент еместердің шоттары

1. Резидент еместер уәкілетті банктерде шетел валютасында және (немесе) ұлттық валютада банк шоттарын шектеусіз ашады.

2. Резидент еместер Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлерде өздерінің шоттарынан шетел валютасын және ұлттық валютаны уәкілетті банктердегі өздерінің банк шоттарына, сондай-ақ уәкілетті банктердегі өздерінің банк шоттарынан Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлердегі өз шоттарына шектеусіз аударуға құқылы.

5-тарау. Валюталық бақылау

27-бап. Валюталық бақылаудың мақсаттары мен міндеттері

1. Валюталық бақылаудың мақсаты Қазақстан Республикасының резиденттері мен резидент еместерінің валюталық операциялар жүргізген кезде Қазақстан Республикасы заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету болып табылады.

2. Валюталық бақылаудың міндеттері:

1) жүргізілетін валюталық операциялардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігін айқындау;

2) валюталық операциялар бойынша төлемдердің негізділігін және оларды жүзеге асыруға қажетті құжаттардың болуын тексеру;

3) валюталық операциялар бойынша есепке алу мен есеп берудің толықтығын және объективтілігін тексеру болып табылады.

28-бап. Валюталық бақылау органдары және агенттері

1. Қазақстан Республикасында валюталық бақылауды заңмен бекітіліп берілген өкілеттіктері шеңберінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, өзге де мемлекеттік органдар (валюталық бақылау органдары) және валюталық бақылау агенттері жүзеге асырады.

2. Операциялар жүргізген кезде алынған лицензияларына сәйкес валюталық заңнаманың сақталуын бақылау міндеті жүктелген уәкілетті банктер және уәкілетті ұйымдар, сондай-ақ басқа да ұйымдар валюталық бақылау агенттері болып табылады.

29-бап. Валюталық бақылау органдарының және агенттерінің құқықтары мен міндеттері

1. Валюталық бақылау органдары және агенттері өз құзыреті шегінде резиденттер мен резидент еместердің Қазақстан Республикасында жүргізетін валюталық операцияларына, осы операциялардың Қазақстан Республикасының заңнамасына, лицензиялардың шарттарына, тіркеу және хабарлау талаптарына сәйкес келуіне қатысты бақылауды жүзеге асыруға міндетті.

2. Валюталық бақылау органдары өз құзыреті шегінде:

1) резиденттер мен резидент еместердің Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын сақтауын тексеруді жүзеге асырады;

2) резиденттер мен резидент еместердің валюталық операциялар бойынша есепке алу мен есеп беруінің толықтығын және шынайылығын тексеруді жүзеге асырады;

3) валюталық операцияларды жүргізуге байланысты құжаттар мен ақпаратты с ұ р а т а д ы ;

4) валюталық бақылауды тиісті дәрежеде жүзеге асыру мақсатында валюталық бақылау агенттері орындауға міндетті тапсырмалар береді;

5) валюталық операциялар бойынша есеп берудің және Қазақстан Республикасының валюталық заңнама нормаларының сақталу мәселелері бойынша тексеру жүргізудің тәртібін белгілейді;

6) анықталған құқық бұзушылықты жою туралы талаптар қояды және Қазақстан Республикасының барлық резиденттері мен резидент еместері орындауы үшін міндетті болып табылатын Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да ш а р а л а р д ы қ а б ы л д а й д ы .

3. Валюталық бақылау агенттері:

1) өздері, оның ішінде клиенттердің тапсырмасы бойынша операциялар жүргізген кезде Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасы талаптарының сақталуын б а қ ы л а у д ы жү з е г е а с ы р у ғ а ;

2) валюталық операциялар бойынша есепке алу мен есеп берудің толықтығын және д ұ р ы с т ы ғ ы н қ а м т а м а с ы з е т у г е ;

3) өз клиенттері жіберген өздеріне мәлім болған валюталық заңнаманы бұзу фактілері туралы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне, сондай-ақ олардың заңнамамен бекітіліп берілген өкілеттіктеріне сәйкес басқа да валюталық бақылау органдарына және құқық қорғау органдарына хабарлауға;

4) валюталық бақылау органдарына өздерінің қатысуымен жүргізілетін валюталық

операциялар туралы валюталық реттеу органдарының нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген тәртіппен ақпарат беруге міндетті.

4. Валюталық бақылау органдары мен агенттері өз өкілеттіктерін жүзеге асырған кезде өздеріне белгілі болған коммерциялық, банктік және заңмен қорғалатын өзге де құпияны Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтауға міндетті.

5. Уәкілетті банк резиденттің және (немесе) резидент еместің ақша төлемдері мен аударымдарын олар осы Заңға және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес талап етілетін құжаттарды тапсырған жағдайда ғана жүзеге асырады.

6. Валюталық бақылауды жүзеге асыру мақсатында валюталық бақылау агенттері осы Заңға сәйкес резиденттер мен резидент еместерден олар валюталық операцияларды жүргізген кезде мынадай құжаттарды талап етуге құқылы:

1) құрылтай құжаттары (заңды тұлғалар үшін);
2) мемлекеттік тіркелгені туралы куәлік (заңды тұлғалар үшін);
3) бірегей сәйкестендірілген код тағайындалғанын растайтын, Қазақстан Республикасы мемлекеттік статистикасының уәкілетті органы берген құжат (заңды тұлғалар үшін);

4) жеке басын куәландыратын құжат (жеке тұлғалар үшін);
5) салық төлеушінің мемлекеттік тіркелгенін растайтын құжат;

6) валюталық шарт;

7) осы Заңда белгіленген жағдайларда лицензия, тіркеу куәлігі, хабарлау туралы куәлік;

8) мәміле паспорты;

9) мәміле паспортын ресімдеуді талап ететін экспорт (импорт) мәмілелері бойынша міндеттемелерді орындауды не соның негізінде орындаудың қажеттігін растайтын құжаттар;

10) Қазақстан Республикасында тұрақты тұру құқығын растайтын құжат (шетел азаматтары мен азаматтығы жоқ тұлғалар үшін).

7. Уәкілетті банктер жүргізілетін валюталық операцияларға тікелей қатысты құжаттардың ғана тапсырылуын талап етуге құқылы.

8. Тұлға осы Заңға сәйкес және валюталық реттеу және валюталық бақылау органдарының нормативтік құқықтық актілерінде талап етілетін құжаттарды тапсырмаған не шынайы емес құжаттар тапсырған не валюталық заңнамада талап етілетін іс-әрекетті жүзеге асырмаған жағдайда, уәкілетті банктер валюталық операцияны жүзеге асырудан бас тартады.

30-бап. Ықпал ету шаралары және санкциялар

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі уәкілетті банктердің және уәкілетті ұйымдардың Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын бұзғандығы анықталған жағдайда, Қазақстан Республикасының банк заңдарында көзделген ықпал ету шараларын, сондай-ақ:

1) айырбастау пунктiнiң тiркеу куәлiгiнiң қолданылуын алты айға дейiнгi мерзiмге тоқтата тұруды;

2) айырбастау пунктiн ашуға берiлген тiркеу куәлiгiн қайтарып алуды қолдануға құқылы.

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі лицензиаттың Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын бұзғандығы анықталған жағдайда лицензиялардың iс-әрекетiн тоқтата тұруға құқылы.

31-бап. Резиденттердiң және резидент еместердiң құқықтары мен мiндеттерi

1. Қазақстан Республикасында валюталық операцияларды жүзеге асыратын резиденттер және резидент еместер:

1) валюталық бақылау органдары жүргiзген тексеру нәтижелерi туралы анықтамалармен танысуға;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгiленген тәртiппен валюталық бақылау органдары мен агенттерiнiң iс-әрекетiне шағымдануға;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

2. Валюталық операцияларды жүзеге асыратын резиденттер және резидент еместер:

1) валюталық бақылау органдары мен агенттерiне барлық сұратылатын құжаттарды және валюталық операциялардың жүзеге асырылуы туралы ақпаратты уақтылы тапсыруға;

2) валюталық бақылау органдарының тексеру жүргiзуi барысында, сондай-ақ тексеру нәтижелерi бойынша оларға түсiнiктемелер беруге;

3) жүргiзiлетiн валюталық операциялар бойынша олардың Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкiнiң нормативтiк құқықтық актiлерiнде белгiленген мерзiм iшiнде сақталуын қамтамасыз ете отырып, есеп жүргiзуге және есеп жасауға;

4) валюталық бақылау органдарының анықталған құқық бұзушылықты жою туралы талаптарын (нұсқауларын, нұсқамаларын) орындауға;

5) валюталық бақылау органдарының тексеру жүргiзуi барысында өз үй-жайларына кiруге, құжаттары мен автоматтандырылған деректер базасына кiрудi қамтамасыз етуге.

3. Резиденттер осы Заңда белгiленген жағдайларда лицензияны, тiркеу куәлiгiн, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкiнiң хабарлау туралы растамасын алу үшiн

уақтылы өтініш беруге және барлық қажетті шараларды қабылдауға, сондай-ақ лицензия берілген шарттарды сақтауға міндетті.

6-тарау. Ерекше, уақытша және қорытынды ережелер

32-бап. Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын бұзғаны үшін жауапкершілік

Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын бұзғаны үшін кінәлі адамдар Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген жауапкершілік атқарады.

33-бап. Қаржы жүйесінің экономикалық қауіпсіздігіне және тұрақтылығына қауіп төнген жағдайдағы шектеу

1. Қазақстан Республикасының экономикалық қауіпсіздігіне және қаржы жүйесінің тұрақтылығына қауіп төнген жағдайда, егер ахуалды экономикалық саясаттың басқа құралдарымен шешу мүмкін болмаса, арнайы рұқсат режимі енгізіледі.

2. Арнайы рұқсат режимін енгізу туралы шешімді, рұқсат берудің тәртібі мен шарттарын, сондай-ақ арнайы рұқсатсыз жүргізіле алмайтын операцияларды Қазақстан Республикасының Президенті Қазақстан Республикасының Үкіметімен және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен бірлесіп кеңескеннен кейін айқындайды.

3. Арнайы рұқсат режимі қаржы жүйесінің экономикалық қауіпсіздігіне және тұрақтылығына төнген қауіпті жою үшін қажетті мерзімге, бірақ Қазақстан Республикасы Президентінің тиісті шешімі күшіне енген күннен бастап алты айдан аспайтын мерзімге енгізіледі. Экономикалық қауіпсіздікке төнген қауіп арнайы рұқсат режимінің мерзімі өткеннен кейін сақталған жағдайда оны ұзарту туралы шешімді Қазақстан Республикасының Парламенті қабылдайды.

4. Арнайы рұқсатты Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі резиденттер мен резидент еместер операцияны азаматтардың өміріне және денсаулығына қауіптің алдын алу, мемлекеттің қауіпсіздігі, Қазақстан Республикасының халықаралық міндеттемелерін орындауы мақсатында жүзеге асырған жағдайда, сондай-ақ, егер валюталық операцияны жүргізу Қазақстан Республикасының төлем балансындағы және ішкі валюта нарығындағы ахуалды едәуір жақсартуға ықпалын тигізетін болса ғана б е р е д і .

Егер тараптардың бірі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және (немесе) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі болса, арнайы рұқсат талап етілмейді.

5. Резиденттер мен резидент еместер Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің арнайы рұқсатынсыз арнайы рұқсат режимі қолданылатын валюталық құндылықтарды пайдалануға байланысты операцияларды жүзеге асыруға құқылы емес.

34-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң 2007 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін 12-баптың 1-тармағын қоспағанда, қол қойылған күнінен бастап алты ай өткеннен кейін қолданысқа е н г і з і л е д і .

2. Осы Заңның 5-бабының 4-тармағы 2) тармақшасының екінші абзацы, 7-бап, 20-баптың 1-2, 4-6-тармақтары, 22-баптың 2-6-тармақтары, 24-баптың 3-тармағы, 25-баптың 3-5-тармақтары 2006 жылғы 31 желтоқсан аралығына дейін қолданылады.

3. Осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап "Валюталық реттеу туралы" Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 24 желтоқсандағы Заңының (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1996 ж. N 20-21, 404-құжат) күші жойылды деп танылсын.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК